

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znancev je zasula že lopata!
Odprta noč in dan so groba vrata;
Al' dneva ne pove nobena prat'ka.

F. Prešeren

Dolgoletni urednik Slovenske Države je umrl...

+ VLADIMIR MAUKO
17-9-1921 do 22-11-1987

Rojen je bil v vasi Vitomarici, fara sv. Andraž v Slovenskih Goricah. Oče je bil trgovec, mati pa učiteljica. Po končani osnovni šoli je šel v Maribor, kjer je ob vdoru Nemcev obiskoval učiteljsko. Umaknil se je v Ljubljano, kjer je iz iste šole diplomiral. Zvest načelom, ki jih je dobil v dijaški organizaciji Slovenske dijaške zveze, se je med vojno opredelil za vrste po nadškofu Jegliču v Celju opisane "Kristusove Fronte". Ob koncu vojne se je umaknil v tujino in po nešteti zapletljajih emigriral v Kanado. Tu je opravil enoletni državni "contract" dela v gozdu, nato se preselil v Toronto, kjer je ostal do smrti. Poleg garanja v kanadskih etničnih organizacijah in pri Maltskih Vitezih, ki so opisani po bolj kompetentnih osebnostih kot smo mi, je bil duša in neugnani idealist in garač med nešteti slovenskimi organizacijami: Ustanovitelj Slovenske Narodne Zveze, urednik Mesečnika Slovenska Država po upokojitvi prvega urednika g. Mirka Geratiča. Z majhnimi predsledki je bil urednik tega časopisa, neustrašenega oznanjevalca ideje slovenske suverenosti, nad 27 let. Bil je član Slovenskega Državnega Gibanja, član Slovensko-Kanadskega Sveta, član Slovenskega Research Centra, v okrilju katerega je tehnično in finančno pomagal izdati tri knjige o Slovencih, soustanovitelj Hranilnice in Posojilnice Janeza Evangelista Kreka, da omenimo najvažnejše. Umrl je na posledici srčne kapi mesece po težki boleznini ponovne možganske kapi, ki mu je odvezala dar govora.

Vladimir Mauko ni bil politik in ni stremel po političnih položajih. Njegova naravna umetniška sposobnost (bil je odličen risar in slikar) ga je nagnila, da se je oprijel uredništva SD z veliko ljubeznijo. Od tega dela ni imel nobenih gmotnih koristi; le skrbi, težave in še stroške. Njegov impulzivni zagon v to delo je bil vzrok, da ga Slovenci dostikrat niso razumeli in niso znali ceniti njegovih dobrih namenov. Toliko bolj so pa njegovo delo cenili Kanadski oblastniki in predstavniki etničnih skupin. To se je pokazalo tudi, ko se je veliko število teh predstavnikov prišlo od njega posloviti na dan pogreba. Vladimir Mauko, garač in idealist, ni dočakal uresničenja svojih idealov, mnogo je pa pripomogel k dejstvu, da danes Slovenci ob potrebi suverene slovenske države razpravljajo po celem svetu.

Uredništvo SD izraža njegovima sinovoma, njegovi sestri in ostalim sorodnikom globoko sožalje v prepričanju, da njegovo nesebično in plemenito delo za slovenski narod ni bilo zastonj.

Bog mu bodi milostljiv plačnik!

Uredništvo S.D.

Poslovilne besede g. Ludvika Jamnika pri odprtem grobu:

Zalujoči:

sinova: Matjaž in Andrej
sestra Santa z možem Daretom in družino,
prijatelji!

Ob odprtem se poslavljamo od pokojnega Vladimirja Mauka, očeta, učitelja in dolgoletnega urednika lista SLOVENSKA DRŽAVA, glasnika slovenske državnosti, osebne in narodne svobode.

Le prerado se zgodi v življenju, da sodimo človeka v naglici, zato večkrat enostransko, opirajoč te nagle sodbe na človeške pomankljivosti, spodrsrljaje. In kdo je brez njih? Preobrnimo to že nekako ustaljeno, udomačeno ravnanje in skušajmo pravilno razčleniti in s tem doumeti pokojnikovo življenje, sodbo pa prepustimo Bogu in zanamcem.

Vztrajnost, požrtvovalnost, idealizem!

To so v kratkem pokojnikove odlične poteze, katerih se je držal vse življenje. In kje jih je dobil in s trdnim prepričanjem osvojil? odgovor na to vprašanje pa nam pove sledeči slovenski zgodovinski dogodek:

Dne 14. oktobra 1939. leta--nekaj tednov potem, ko sta dve evropski velesili, ena iz zahoda, druga iz vzhoda, napadli, razdejali in razdelili poljsko državo, in ko smo takrat tudi Slovenci v strahu prisluhnili grmenju bombnikov, tankov in topov --, se je v Mariboru, na grobu slovenskega in narodnega voditelja ANTONA MARTINA SLOMSKA, v navzočnosti takratnega mariborskega škofa dr. Tomažiča, vršila veličastna manifestacija.

Stiristo delegatov na novo ustanovljene katoliške dijaške organizacije, Slovenske dijaške zveze, katere duhovni vodja je bil umorjeni univerzitetni profesor dr. Lambert Ehrlich, izbranih iz vseh srednjih šol Slovenije, je položilo slovesno obljubo, znano pod imenom **Slomškova prisega: braniti slovenske narodne vrednote**, pomembno izražene v glasu: **Bog-, Narod-, Država-!** Eden izmed delegatov pri tej prisegi je bil predsednik, imenovan tudi glavar, Slovenske dijaške zveze na mariborskem učiteljskem pokojni Vladimir Mauko.

Skozi dolgih 48 let je pokojni Vladimir ostal zvest tej prisegi. Prisega mu je bila v mislih in na utrujenih ustih še zadnje tedne življenja.

V tem slovenskem zgodovinskem dogodku, v tej prisegi na Slomškovem grobu, je iskati pokojnikovo moč v njegovi **vztrajnosti, požrtvovalnosti, in idealizmu!**

Druga njegova prav tako pomembna življenska odlika je bila: pomagati bližnjemu. In mnogim je pomagal. Pri tem pa ni gledal, ne vpraševal, kaj je, kdo je, kakšnega prepričanja je,....ipd....Pred seboj je videl človeka, ki mu je treba pomagati.

Njegova vsestranska delavnost je dalje razvidna še iz dejstva, da je bil:

dolga leta predsednik Etnične tiskovne ontarijske zveze-, podpredsednik Etnične tiskovne federacije za Kanado-, nad trideset let urednik SLOVENSKE DRŽAVE-, član Malteških vitezov....

Pokojnikova življenska pot se je po božji volji stekla, končala. S svojim vsestranskim, neutrudljivim življenjskim delom si je postavil spomenik, ki ga ne bo uničila rja, ne strl čas, na katerem so vklesane njegove odlike: **vztrajnost, požrtvovalnost, idealizem!**

Boril se je za lepšo in pravičnejšo bodočnost slovenskega naroda. Pot je nakazana, utrta, delo pa še nedokončano. Vse to pa bo mogoče doseči le v vseslovenski vztrajnosti, vseslovenski požrtvovalnosti in v vseslovenskem idealizmu!

Vlado, boril si se za združitev slovenskega narodnega ozemlja za slovensko osebno in narodno svobodo, za svobodno, mednarodno priznano, državo Slovenijo, neposredno vključeno v bodočo Združeno Evropo, zdaj pa počivaj v svobodni kanadski zemlji!

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates
\$12.00 per year
\$1.00 single issue

Advertising 1 column x 1" \$4.20

1987 - 1988
Member of Multilingual Press
Association of Ontario

Member of Canadian
Multilingual Press Federation

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada
646 Euclid Avenue, Toronto, Ont. M6G 2T5

SLOVENSKA DRŽAVA IZHAJA ENKRAT MESEČNO

GLAVNI UREDNIK: VLADIMIR MAUKO
P. O. BOX 393, STATION "A", WILLOWDALE
ONTARIO, CANADA M2N 5T1

UREDNIK ZA ARGENTINO: MARTIH DUH
CALLE 105, No. 4311
VILLA BALLESTER, ARGENTINA

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$12, za Argentino in Brazilijo po dogovoru. Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija, Italija in druge države \$12 US. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja

We extend our deepest sympathy to the family of Vladimir Mauko and the Slovenian community. We shall remember Vladimir Mauko as a long time co-operator, a grand European gentleman and a close personal friend to three generations of our editorial staff.

Vapaa Sana Press Ltd.
North America's Finnish weekly

Eulogy by Dr. J.M. Kirschbaum.

It is with great sorrow that we tell you "Rest in Peace"

After addressing the clergy and expressing the sympathy to the family and present friends, Dr. Kirschbaum spoke on behalf of the former officers of the Federation and Ontario Association of the Ethnic Press. In his eulogy he said:

"It is with great sorrow that as a past president of both the Canada Federation and Ontario Association of the Ethnic Press of Ontario, I am saying the last "Good-bye" and "Rest in Peace" to a dedicated representative of the Canadian Multicultural press and a very good friend whom many ethnic editors across Canada from Vancouver to Montreal will deeply miss.

Vladimir Mauko was for more than 30 years an example of a new Canadian who worked hard, and with great enthusiasm, for the respect and recognition not only of his own Slovenian people, but for all ethno-cultural groups, by the Federal as well as provincial and municipal governments. During the years he was officer, secretary and president of the Ontario Association and the Canada Federation, the ethnic press became a strong link with the governments and a recognized speaker for the right place in the Canadian community, of all who cannot claim either Anglo-Saxon or French heritage. By memoranda, personal contacts and by books and articles the governments were made aware of the necessity to change the attitudes and to move towards real equality of all Canadians, and finally to the policy of multiculturalism. Two books on which he cooperated, bear testimony to his contribution to the cause of the ethnocultural groups and a new Canadianism.

Of course, his dedication to the Slovenian cause was also great and exemplary. He lived in this respect according to the dictum: "For God, nation and independent Slovenia".

Good fight were you fighting, dear friend. May the Lord give you rest in peace and reward you for your struggle and sacrifices by fulfilling your dreams.

JK

Minister
Ministre

Ministry of
Culture and
Communications

Ministère de la
Culture et des
Communications

6th Floor
77 Bloor Street West
Toronto, Ontario
M7A 2R9
(416) 965-8098

6e étage
77 ouest, rue Bloor
Toronto, Ontario
M7A 2R9
(416) 965-8098

Dear Friends,

Today, we say goodbye to a dear colleague, publisher and editor, respected humanitarian, father and good friend -- Vladimir Mauko.

His illustrious career was one of service and dedication. He never sought the limelight for himself. And he never stopped trying to make Ontario and Canada a better place to live.

His accomplishments are numerous. He gave generously of his time, energy, finances and expertise to many organizations in the Slovenian community. He was a driving force in the Ontario Multilingual Press Association and the Canada Multilingual Press Federation. As well, Mr. Mauko helped cultural groups outside his own adapt to their new homeland. He also served as a council member on the Ontario Advisory Council on Multiculturalism and Citizenship.

I fondly remember his genuine personality. He had the demeanour of a gentle lamb, always courteous, charming and witty. Yet, he could get in there and fight like a tiger for what he believed in. I don't think Metro officials will ever forget his successful battle to establish foster homes for the aged in smaller ethnic communities.

I greatly admired his ability to deal with people sensitively. As a politician, I am grateful to have learned from this old soldier. I think his example humbles us all.

My deepest sympathy to the Mauko family.

Sincerely,

Lily Munro
Minister of Culture
and Communications

The Premier
of Ontario

Parliament Buildings
Queen's Park
Toronto, Ontario
M7A 1A1

November 25, 1987

I would like to extend my sincere condolences to our citizens of Ontario and particularly to those of Slovenian origin as we mourn the loss of a great community leader and friend.

Over the years, Vladimir Mauko worked untiringly to preserve the Slovenian culture, language and traditions. His contributions to multiculturalism has been immeasurable as his role in the development of ethnic press in Canada can attest to.

As one who met and spoke with Vladimir on many occasions, I can honestly say that throughout his life he exemplified outstanding qualities of commitment and vision. I therefore, join with you all in remembering the good which he brought to our lives through his great humanity.

David Peterson

Kanadski zvezni minister za stanovanja Stewart McInnes je obljubil, da bo porabila vlada letos \$ 1.74 milijona za razvoj zadružnih stanovanj. To bo omogočilo graditev 800 dodatnih stanovanjskih enot. Dodatni denar je bil dodeljen zaradi velikega števila pisem, ki jih je dobila vlada, ko je skrčila predračun za zadružna stanovanja in tudi zaradi ugodnega javnega mnenja o zadružnih stanovanjih, kot ga je pokazalo anketiranje organizacije Gallup Poll.

Pojasnilo:

Zaradi težke bolezni Urednika S.D. g.Vladimirja Maukota in iz spoštovanja do njegove želje in upanja, da bo pri decemberski številki lahko že aktivno sodeloval, so zadnji dve številki izšle z zamudo. Prosimo naročnike za razumevanje!

Uredništvo S.D.

Na tisto tiho domovanje...

- v kočevske temne gozdove, h
kraškim jamam, v stajersko stran,
- v škofjeloške Dolomite, tja za
Ljubljano in pod Karavanke, k
neznanim, skritim, pozabljenim
krajem v ljubi domovini hiti naša
misel ta čas v novembru, na Vseh
Svetih in Vernih duš dan.

Prižgimo svečo spomina in mo-
limo... Dolga štiri desetletja že
počiva v tihih grobovih dvanajst
tisoč slovenskih domobrancev,
slovenska narodna vojska, dva-
najst tisoč predanih in izdanih

mladih življenj... in še tisoči žrtev
zlobe in sovraštva na slovenski
zemlji...

Prižgimo svečo in molimo...
Sveta je zemlja slovenska, s krvjo
mučencev blagoslovljena.

Skrivnostno šume gozdovi... Ni
poti do grobov mučencev, ne kri-
žev in cvetja v znamenje spomi-
na... V snet nemira, iskanja, zmot
in sovraštva prihaja iz daljave ča-
sa, iz skrivnostnih gozdov klic
Svobode in Resnice...

Pokleknimo in molimo... A. R.

Naša borba še ni končana...

V Ameriški domovini je bilo že več dopisov znanih poročevalcev kot so O. Mauser, Stane Pleško, Joseph Melaher, ki skušajo pridobiti slovensko javnost, da z denarnimi prispevki podpre tožbo, ki je sedaj v teku v Londonu. Toženca sta grof Nikolaj Tolstoj in Stile Watts in tožitelj je Lord Aldington. Toženca sama namreč nista zmožna kriti vseh stroškov.

Tožba pa zadeva poleg drugih narodnih skupin tudi nas Slovence.

Lord Aldington, to ni nihče drugi, kot plemeniteni nekdanji angleški general Toby Low, ki je sprožil tožbo proti Wattsu ker ga je v letakih "War crime and Wardenships of Winchester College" obtožil vojnih zločinov.

Zločine, ki jih ima v mislih S. Watts je ukaz angleškega generala Tobija Lova, poveljnika 5. korpusa angleške armade v Celovcu, ki ga je izdal svojim enotam kmalu po obisku in razgovoru z MacMillanom v maju 1945 v Celovcu. Glasom tega ukaza so angleške trupe zbrale in izročile Stalinu 40 tisoč Kozakov, rusko civilno osebje in celo ruske emigrante iz prve svetovne vojne. Titu pa je bilo izročeno na tisoče Jugoslovancev, med njimi 12 tisoč slovenskih Domobrancev in stotine civilistov.

Namen te pravde je torej, da se najdejo krivci, ki so odgovorni za našo in drugih narodov tragedijo.

Lord Aldington vztraja na svojem stališču, da je bil njegov ukaz v skladu z nadrejeno komando. Ta pravda je poslednja prilika in možnost, da prisilimo resnico na

dan, da razgalimo podle zločinske prevare domačih komunistov in njihovih prijateljev z otoka. S pokoljem Domobrancev in drugih jugoslovanskih narodov so komunisti dosegli svoje načrte, njihovi zapadni prijatelji pa zaščitili svoje interese.

Ta pravda je tudi obenem svrilen poziv vsem Slovencem, ne glede na njihove različne politične orientacije, da vsaj sedaj, ob tej uri nastopimo kot homogena celota in podpremo proces z denarnimi prispevki. Tudi druge narodne skupine se skupno z nami Slovenci borijo za iste cilje: odkritje resnice.

Ne razširimo našega nezaupanja do nekaterih zapadnih politikov na ves narod. Tam je še veliko poštenih ljudi, kot so S. Watts in bivši angleški oficirji, ki se javljajo Tolstoj kot pričue proti Aldingtonu. Če mi Slovenci sedaj ne bomo podprli te pravde - potem zaslužimo usodo, ki nas je zadela.

29. oktobra tega leta je bil sestanek v Torontu, ki ga je sklical sam grof Tolstoj. Zbrali so se predstavniki vseh narodnih grup. Tolstoj je navzočim razložil situacijo in apeliral na vse prizadete narodnosti, da podprejo proces po svojih močeh. Podal je tudi izjavo, da je 90% možnosti, da bo pravda dobljena. V tem slučaju bodo denarni prispevki vrnjeni narodnim grupam. Zato hranite vse spiske o darovalcih. Upam, da bo ta Tolstojeva izjava izbrisala vse nezaupanje in tako olajšala nabirko.

Član slovenske skupnosti.

Odpustiti - pozabiti - sodelovati!

Precej črnila je že preteklo ob komentariju gornjih treh pojmov v zvezi z komunistično revolucijo v Sloveniji. Mnogo predlogov in odgovorov je bilo zapisanih s strani ne-komunistov in takozvanih oporečnikov. Za vladajoče komuniste doma, so ti pojmi obravnavani le s stališča sovraštva z namenom svoje politične nasprotnike popolnoma uničiti. Izjava kot: bili so izdajalci, dobili so, kar so zaslužili, škoda, da jih nismo še več pobili, so znane in nas več ne motijo. O kakem obžalovanju, še manj pa o rehabilitaciji nasrotnikov, ni govora. Celotno izjavi, da jim je treba postaviti spomenik, je moralo slediti več izjav, ki so demantirale prvotno izjavo. Tako čutijo o spravi komunisti.

V teh vrstah nas bolj zanimajo takozvani oporečniki. Čudna družčina so ti oporečniki ki jim je težko ustreči. Tudi najbolj zgovorni med njimi še niso prišli do priznanja, da če že govorimo o odpustitvi, pozabljanju in pokopavanju vojne sekire, da bi ti pozivi morali veljati za obe strani, ne pa samo za eno! Tako pa eni očitajo politični emigraciji, da je samo ona kriva bratomorne vojne, drugi tarnajo, da smo se premalo borili proti komunistom in s tem zakrivali, da so oni prišli na oblast, in da zato sedaj Slovenci trpijo pod komunistično peto po naši krivdi; tretji pa v svoji vnemi po spravi (ali boljše kapitulaciji) gredo tako daleč, da - ko jim zmanjka drugih razlogov ali dokazov za enostransko krivdo - postavljajo celo enačbo: Res je, da jih je ena

stran pobila 12 000. Vprašanje pa je, koliko bi jih pobila druga stran, če bi zmagala!

Eden takih oporečnikov postavlja celo drzno trditev, da verjetno še več! Tako govoričenje je seveda farizejsko in celo nelogično. Postavljati enačbo dejstva t. j. 12 000 pobitih proti hipotezi: kaj bi bilo, če bi bilo in iz tega delati zaključke, je seveda nepošteno. Resnica je namreč ta, da so jedro "druge strani" sestavljali večinom kmečki fantje, povečini vzgojeni v krščanski veri, ki so prišli za orožje zato, ker so bili primorani braniti sebe, svoje družine in svoje domove. Postali so domobran(ili)ci, izraz, ki so si ga sami izbrali. Izraz "bela garda" je komunistična kleveta vzeta iz slovarja boljševiške revolucije.

Že vera je tem fantom in možem narekovala spoštovati peto božjo zapoved: "Ne ubijaj!", med tem ko je ateistični leninistično-stalinistični komunizem zapovedoval svojim pripadnikom uporabljati vsa sredstva, vključno teror in umor, za zmago komunistične revolucije. Ista vera pa daje kristjanom tudi pravico in celo dolžnost, da svoje življenje branijo. Ker je stalni refren komunistov, da je škof Rožman bil "duhovni vodja bele garde", vprašamo tega modrega oporečnika, če verjame tudi to, da je škof Rožman "z lastnimi rokami moral slovenske ljudi", kot so natolcevali komunisti in kot je zapisala čikaška Prosveta (14. 8. 1948) in bi odobral tako pobijanje?!

Ob tem vprašanju prepuščamo končni odgovor na pozabljanje in odpustitve moralistom in teologom, ki naj vzamejo v poštev zgodovinsko dejstvo, da se je odpor komunistom pričel šele potem, ko so ti pobili že nad 1500 Slovencev.

Ustavili bi se pa radi po tretjem pojmu, ki ga dandanes vsestransko propagirajo in ga zagovarjajo celo ljudje, ki izpovedujejo da so demokrati, ker so bili rojeni ali pa živijo v demokratični družbi, namreč pojmu brezpogojnega sodelovanja.

Večina miroljubnih demokratičnih Slovencev v begunstvu brezpogojnega sodelovanja ne sprejme.

Ko bodo komunistični diktatorji v Sloveniji postali resnični demokrati, ko bodo odpravili:

- enopartijski sistem s skorumpirano birokracijo,
- tajno policijo z armado vohunov, ovaduhov in agentov,
- ustrahovanje v ječah in političnih koncentracijskih taboriščih, cenzuro govornice in tiskane besede,
- favoriziranja partijcev v službah in upoštevanja kristjanov kot drugorazrednih državljanov,
- enostransko ateistično indoktriniranje marksističnega nauka v šolah, brez enake pravice inkulciranja judovsko-krščanske filozofije,

- preziranje Božiča

- prepovedi duhovne tolažbe v ječah,

- dovoljevali udruženja delavcev samoupravnih in dostikrat nesposobnih partijskih komisarjev,

- ko bodo v znaku odpustitve prenehali zmerjati svoje politične nasprotnike z izdajalci itd., itd.,

- in če bodo v okoliščinah in pod takimi pogoji izvedli resnično demokratske in proste volitve, in bi bili pod takimi pogoji od slovenskega naroda izvoljeni,

POTEM BOMO TUDI MI Z NJIMI SODELOVALI. Nekaj premikov je v novejši preteklosti že bilo v tej smeri. Upajmo, da jih bo leto 1988 prineslo še več!

P. S.: Tako pisanje o "druzi strani" je vzrok, da, čeprav neradi, "pogrevamo staro", vendar odkrito povedano: nepotrebno slovensko tragedijo!

AZ

Odkrivati resnico

Veliko dobro delo ljubezni so resnice in naravne pravice človeka, ljubezni do naroda in do nedolžnih žrtev je, odkrivati resnico, vso resnico, govoriti in pisati o njej... Le tako resnica zmaguje in se more uveljaviti v zgodovini... Marsikdaj se sliši: pustimo preteklost, kar je bilo, je bilo... pozabimo... Božji nauk ni dan, da bi z molkom pokrivali laž in krivico, in tako olajšali delo krivčnikov. Tako izrabljati Kristosov nauk, bi bilo najgrše ponarejenje evangelija, profanacija njegovega nauka. (Dr. Franc Gnidovec v Duh. življanju)

**Nikolaj Machiavelli (1469-1527):
Zgodovina Firenc (odlomek o
SVOBODI)**

"Gospod..., vaša namera je podvreči si to mesto, ki je bilo svobodno... Ali ste pomislili, kako važna in kako dragocena je za nas beseda svoboda? Je nekaj, kar ne more uničiti nobena sila, kar ne more ugasniti noben čas, kar ne more nadkriliti nobena usluga. Pomislite, gospod, vas prosim, da boste morali uporabiti vso silo, da si to mesto podjarmite. Vsi tujci, ki bi jih zmogli zbrati, da mu zagospodujete, ne bodo zadostovali. V prebivalce mesta ne boste mogli zaupati, kajti čeprav so sedaj vaši prijatelji ter vas spodbujajo k vaši odločitvi, se bodo namreč, čim si pogasijo žejo po maščevanju nad svojimi nasprotniki, zarotili, da vas vržejo iz mesta... Ljudstvo, v katerega zaupate, vam bo pod najneznatnejšo pretvezo pričelo nasprotovati in se boste v najkrajšem času znašli v nevarnosti, da bo zoper vas vse mesto, kar bo za vas in zanj pogubosno. Varne se lahko počutijo samo tisti principi, ki imajo malo sovražnikov in se jih lahko iznebijo, bodisi da jih pobijejo, bodisi da jih izženejo v izgnanstvo. Toda pred splošnim sovraštvom ni varnosti, ker mu je izvor neznan, in tisti, ki se boje vseh ljudi, se ne počutijo varne pred nobenim človekom. Če pa kljub temu vstrajate pri svojem sklepu, trudeč se še v taki previdnosti, edinokar boste dosegli, bo, da boste nadse priklicali še hujše nevarnosti, kajti meščani vas bodo še bolj zasovražili in njih maščevanje bo toliko strašnejše. Ena stvar je gotova:

Da čas ne more pogasiti naše želje po svobodi. Lahko bi navedli mnoga mesta, ki so si vspostavili svobodo navzlic dejstvu, da niso njihovi prebivalci nikoli okusili njeno sladkost in ki so kljub vsemu, navdihujoč se v značajnosti in tradiciji svojih očetov, ne samo zaceniili njeno vrednost, temveč so se borili, da bi jo spet vspostavili in jo obvarovali pred vsemi vrstami težav ter nevarnostmi. Še več, če bi bili njihovi očetje pozabili na to tradicijo, na javne ustanove, magistrature, na embleme svobode, (ki jih nujno poznajo vsi državljani!), bi jih zagotovo znova razglasili.

Katero vaše dejanje more nadomestiti užitek, ki ga nudi slast svobode? Kaj morete storiti, da bi iztrgali iz src ljudstva željo po svobodi? Ničesar! Ne boste uspehi, tudi če bi priključili vso Toscano temu mestu in tudi če bi slavili vsak dan zmago nad našimi sovražniki. Čast bi bila za vas in ne za nas; mi, meščani, bi imeli več tovarišev-sluga a ne več podložnikov. **Prav tako ne boste mogli utrditi svojega položaja. Naj bo vaše zadržanje še tako korektno, vaše govorjenje še tako las-kavo in vaša prostodušnost še tako velika, ne bo zadostovalo, da bi vas ljudstvo vzljubilo. Če drugače mislite, varate samega sebe, kajti narod, ki je bil kdaj svoboden, čuti vsako verigo kot neznosno breme, in mu je vsaka obveznost tlaka...**

Poslovenil
Branko Rebozov, Bs. Aires

Pred nedavnim je proslavil sedemdesetletnico ugledni mizarški mojster, domobranec g. France Gričar, kmalu za njim 80. letnico požrtvovalna delavca v slovenski skupnosti gospa Ema Kesslerjeva in g. France Pernišek. Prisotnost številnih predstavnikov organizirane slovenske skupnosti in osebnih prijateljev na čast jubilentoma so bili skromni izrazhvaležnosti njuno delo med zdomci, zlasti slovensko mladino. Na slavlju v čast ge. Eme Kesslerjevi je prepeval moški pevski zbor, z govori hvaležnosti in priznanja pa so jubilentko počastili zastopnica slovenske mladine, v imenu skupnosti v Slomškovem domu dr. Šiferer, za Zedinjeno Slovenijo njen predsednik L. Rezelj, za SDG časnikar Slavko Skoberne.

Nič manj pristrčno je bilo 20. nov. slavlje na čast jublanta g. Franceta Perniška na Slovenski pristavi. Predsednik g. dr. J. Savelli je v

Krivično prelita kri

se nikoli ne isteče v prazno, vrača se v spomin in kliče k pravičnemu zadoščanju... Z jedrom komunistične zmote za nas načelno ne more biti nobene idejne kombinacije, s komunistično partijo nobene sprave in pomirjenja, vsaj dokler ima oblast ali teži po izključni oblasti... Ostajamo trdno na svojih položajih... in z aktivnimi nastopi pomoremo, da so pospeši razvoj v Sloveniji... Izobražene kroge in mladi rod prevzema kritičen duh pred današnjo stvarnostjo, pregledujejo pretekle dogodke in odkrivajo miselne teme lje in resnične namene tega, kar imenujejo osvobodilni boj. Zaupamo, da bo kmalu odkrita in

svojem govoru orisal jubilentovo življenjsko pot in njegovo 30. letno požrtvovalno delo za Pristavo, eno najstarejših slovenskih središč.

V našem poročilu o jubilentih ne moremo in tudi ne smemo opustiti jubilej solastnice slovenske tiskarne ge. Alojzije Čečeve. Njeno tiho in zvesto delo za slovenski tisk in zdomstvu je za nas največje slavlje njenega jubileja.

Vsem kličemo z dr. Krekom: "Delu slava, delu čast".

Vodopivčeva spevoigra "Kovačev študent", ki jo je pristavska mladina pripravila naši skupnosti, je doživela velik uspeh. Glavno vlogo je odlično izvedel Janez Mežnar, kovača pa je igral in pel Luka Debevec. Na umetniški višini je bilo glasbeno vodstvo ge. Anke Gaserjeve, režija pa v rokah g. Gaserja. Zdomstvo si takih mladinskih nastopov vedno želi. Čestitamo!

bo prišla v zavest vzročna zveza med miselno podlago revolucije in njenimi nasledki in se pokazala pot iz današnjega stanja v drugačno prihodnost. Naša pomoč miselnemu in razpoloženskemu razvoju naj bo zdomska osvobodilna akcija z odkrivanjem zgodovinske resnice, s prikazovanjem nevzdržnosti današnjega stanja, s prebujanjem težnje po vsestranski osebni svobodi in tudi narodni neodvisnosti in s prikazovanjem novih poti... (Prof. B. Fink na spominski proslavi v Bs. Airesu).

Prejeli smo: Razvoj katoliškega družabnega nauka v Severni Ameriki
1. del. Izdalo Meddobje v Argentini.

SLOVENSKI OPOREČNIK IN SLOVENSKO POLITIČNO IZSELJENSTVO

Pod tem naslovom je anonimni "Hotimir" s posredovanjem "V.Slemensky-ja" objavil v **Katoliškem glasu** in v ponatisu tudi v **Ameriški domovini** članek, v katerem (z zelo čudno izraženo izjemo dr.Ljuba Sirca, ki živi v Veliki Britaniji) vsevprek napada in se huđuje na "slovensko politično izseljenstvo", ki ga enači z "nekdanjimi oblastniki kraljevine Jugoslavije...", ki danes žive v emigraciji".

Pisec tej "emigraciji" očita tri poglobitve grehe: (1) da med vojno ni bila sposobna "ukrotiti in onemogočiti redkih komunističnih skupin, ki so pod masko OF začele izvajati svoje gospodstvo na Slovenskem", (2) da še danes "ne uspe svetu enakovredno predstaviti slovenske nacionalne svojskosti", in (3) da je "neučinkovita" zato, ker "je ideološko silno razdrobljena".

Kakor je vsak človek na svoj način grešnik, tako ima tudi vsaka družbena skupina svoje slabosti. Vse tri "grehe", ki jih povojnim slovenskim političnim beguncem očita Hotimir, so le-ti v raznih oblikah in raznih merah brez dvoma storili.

Vendar pa je treba te očitke bolj točno izraziti in se pri tem vprašati: Prvič, kdo sploh je ta zatrjevana slovenska politična emigracija, ki jo pisec enači z "nekdanjimi oblastniki kraljevine Jugoslavije,...ki danes živi v emigraciji"? Drugič, ali so res ti izseljenci (posebej) krivi za slovensko katastrofo v drugi svetovni vojni? In tretjič, ali jim je mogoče očitati krivdo tudi za to, da (če ali v kolikor) zunanja politika zahodnih držav danes ne podpira, vsaj javno ne, tistih sprememb v Jugoslaviji, ki si jih v današnji Sloveniji domala vsi želijo?

Enačba v prvem vprašanju prav gotovo ne drži.

"Nekdanji oblastniki kraljevine Jugoslavije" so že dolga leta v grobu. Poslednji med njimi je bil dr.Miha Krek, ki je umrl leta 1969. Se živeči slovenski politični begunci iz vojnih in povojnih let (z izjemo dveh preživelih poslancev poslednjega parlamenta, ki pa je bil razpuščen skoraj dve leti pred nemškimi napadom na Jugoslavijo) niso bili med "nekdanjimi oblastniki kraljevine Jugoslavije" in je neresno njim priti neko (posebno) krivdo za razsulo predvojne države, za sledečo stalinistično bratomorijo v razmerah okupacije ali za nasilni režim v povojni Jugoslaviji oz. Sloveniji.

Kar se posebej tiče slovenskih beguncev, ki so se po vojni priselili v Združene države, je precejšnemu številu časovna odmaknjenost od usodnih dogodkov ob koncu vojne oslabila čut in voljo za osebno politično poslanstvo in s tem povezane naloge. Temu ni kriva neka "silna ideološka razdrobljenost". V Združenih državah so slovenski izseljenci postali naseljenci, ker je privlačna moč ameriške družbe edinstvena in je ni enake na svetu. Slovenski izseljenci so navkljub prilaganju novi družbi večinoma ostali zvesti verskim, etičnim in narodnim vrednotam, ki so jih prinesli s seboj od doma in ohranili neko nadpovprečno zanimanje za povojni razvoj v Sloveniji in Jugoslaviji. Domala vsi so že zdavnaj postali ameriški državljani in se v veliki večini ne nameravajo vrniti v Slovenijo. Saj so v Ameriki zrastle in se uveljavili njihovi otroci.

Povedati je treba, da so slovenski izseljenci, z malenkostnimi izjemami, vedno in povsod nastopali kot Slovenci in povdarjali svojo posebnost in se niso zatekali pod jugoslovanski dežnik. Povedati je treba, da so neutrudno prikazovali in povdarjali drugo stran zgodovine o vojni in revoluciji v domovini, kar ni ostalo brez uspeha. Omeniti je vredno, da je bila med temi izseljenci skupina, ki je prižgala in dvignila plamenico slovenske državne misli in suverenosti. Danes je ta misel v osredju razmišljanj in razprav, upov in načrtov o slovenski bodočnosti pri Slovenceh v domovini in po svetu.

Prav nič resno ni, kriviti te povojne (ali tudi že predvojne) ameriške Slovence za zunanjo politiko Združenih držav (in njihovih zahodnih zaveznikov) do povojne Jugoslavije v sklopu geopolitičnih azmer, ki jih je tako močno sprevergla druga svetovna vojna. Najprej je treba priznati, da je prav ta ameriška zunanja politika preprečila, da po letu 1948 tudi narodi Jugoslavije niso padli nazaj pod oblast Stalinovega imperija. Razloge za to, da ta zunanja politika ni aktivno podpirala potrebne decentralizacije v povojni Jugoslaviji, pa je treba v prvi vrsti pripisati počasnosti in šibkosti notranjepolitičnega razvoja v Jugoslaviji, dokler ni padel Aleksandar Rankovič, povojni arhitekt staropartijskega in velikosrbskega centralizma po sovjetskem vzorcu, navkljub ustavnim spremembam in samoupravljanju po letu 1948.

Ko se je v naslednjem razdobju (1966-1971) notranjepolitična struktura Jugoslavije korenito spremenila v prid suverenosti njenih sestavnih narodov oz. republik, Združene države tega zdravega domačega razvoja niso ovirale in bi ga bile verjetno tudi aktivno podprle, ko se ne bi bil notrnje politični tok v Jugoslaviji po le nekaj letih liberaliza-

cije že decembra 1971 nenadoma obrnil nazaj in proti začetemu sproščevanju. Stane Kavčič, ki je v Sloveniji stal na čelu notranjepolitične prenovе v letih 1967-1971, je obenem z liberalnejšimi voditelji v drugih republikah leta 1972 postal žrtev partijske stare garde, potem, ko je ta v Karadjordjevem pridobila Tita, da se je odločil za zapovrstne čistke mlajših voditeljev v vseh poglobitvinih republikah, še prav posebno na Hrvaškem, ki se še do danes ni mogla izkoptati izpod ustrahovanja po letu 1971.

Ko pred globokimi ustavnimi spremembami v razdobju 1967-1971 (pa tudi po njih) tudi v Sloveniji še nihče ni mogel odkrito pisati ali govoriti o novem slovenskem narodnem programu in resnični demokratizaciji, je junija 1967 v Celovcu izšla knjiga Cirila Zebota **Slovenija včeraj, danes, in jutri**, v kateri sta bili posebno poudarjeni dve točki: da se je v evoluciji spreminjanja iz monopolistične in centralistične oblasti komunistične partije potrebno zavzemati za konfederativno preureditev Jugoslavije, ki bo nepovratno afirmirala slovensko suverenost, v teku postpone demokratizacije pa se truditi za osamosvojitve slovenske socialistične zveze, da bi se razvila v enakopravno politično stranko. Prvi knjigi je leta 1969 pod istim naslovom sledila druga. Po skoraj čudežnem naključju je na stotine teh knjig, posebno prve, vkljub dvojni uradni prepovedi prodrlo v Slovenijo, kjer so krožile iz roke v roko. Zaradi te pionirske pobude je Ciril Zebot postal čisto posebna tarča političnega sovraštva staropartijskih mogočcev na čelu z Edvardom Kardeljem in Stanetom Dolancem, ki sta ga osebno klevetala celo kot "šefa črne roke" (Kardelj leta 1969) in "vojnega zločinca" (Dolanec leta 1985).

Ko je po Karadjordjevem decembra 1971 n Jugoslavijo ponovno legla senca staropartijskega nasilja in nazadnjaštva je Ciril Zebot že pomagal bivšemu ameriškemu senatorju Franku Lauschetu pri dolgi vrsti posredovanj pri ameriški administraciji in v kongresu v obrambo zatrite liberalizacije in demokratizacije v Jugoslaviji ter za afirmacijo subverenosti njenih narodov in republik v duhu konfederativnih ustavnih sprememb iz liberalnega obdobja 1967-1971. To delo se je nadaljevalo skozi sedemdeseta in osemdeseta leta, pa tudi potem, ko so se zadnjih nekaj let novi rodovi v Sloveniji, podprti od skoraj vseh slovenskih izobražencev, postavili po robu zatiralski stari gardi in si priborili večjo mero svobode za uveljavljanje pravic slovenskega človeka in naroda ter se v letošnjem letu skoraj glasno upirajo poskusom ponovne centralizacije oblasti prek novih ustavnih sprememb ali celo z grožnjami ponovne vojaške diktature v Beogradu.

Po zaslugi senatorja Lauscheta so ameriški vladni in kongresni krogi dobro obveščeni o dogajanjih v Sloveniji in Jugoslaviji. Ti konstruktivni naporji so v duhu svobodnega vplivanja ameriških državljanov na zunanjo politiko svoje države. Poseben vpliv Franka Lauscheta izvira iz dejstva, da je bil dvanajst let član ameriškega zveznega senata in njegovega odbora za zunanje zadeve. Zaradi sorazmerno majhnega števila ameriških Slovencev je njihova politična teža v ogromnih Združenih državah zelo skromna. Zato je toliko bolj pomemben posebni vpliv senatorja Lauscheta za slovensko stvar v okvirju ameriške zunanje politike.

Profesor Zebot pa je letos poleg drugih strokovnih sročanj sodeloval tudi pri okrogli mizi ameriškega **Freedom House-a** v New Yorku dne 6.junija 1987, o kateri **Freedom House** pripravlja posebno knjigo. Tudi tu ni šlo za kako neodmerno "emigrantsko" politično akcijo, temveč za argumentirano in dokumentirano afirmiranje slovenskih pravic v sklopu ameriške zunanje politike. Zeleti je, da bi se aktivno zanimanje ameriških Slovencev za položaj Slovenije v okvirju ameriške zunanje politike povečalo. Tudi slovenski državljani demokratičnih držav v zahodni Evropi in drugod po svetu naj bi se tamkajšnjim ustavnim možnostim in političnim okoliščinam primerno trudili za nadaljni razmah in utrditev slovenskih narodnih in človeških pravic.

Poglobitna teža izboljševanja političnih razmer v Sloveniji in Jugoslaviji pa je, hvala Bogu, zopet na ramenih in v rokah slovenskega naroda samega. Po večih desetletjih si slovenski narod začnja "pisati svojo sodbo sam". Mi mu moremo od daleč, več ali manj, le skromno pomagati.

Pomoč izseljencev pa je tudi prepričljivejša in uspešnejša, če more oslanjati na sile, dejavnike, gibanja in narod v domovini.

Mate Roesmann
(Cleveland, Ohio)

POKOJNINE. No hitro in brez javne razprave je bil odobren zakon, da se bodo v bodoče pokojnine plačevale za nazaj. Posledica je izguba eno mesečne pokojnine. V veliki meri so prizadeti tudi borci NOBe (revolucije, op. ur.). Njihov komentar v Delu, okt. 87:

Tisti ki so nedavno še vse razumeli in podpirali, so sedaj sprevideli in tega, kakor se danes "fura" ne podpirajo več. Z drugimi besedami: Turjak, Dražgoše, Kočevski Rog, Teharje, Škofja Loka je v redu, ko gre pa za enomesečno pokojnino, to pa ne!

E. F. Schumacher

Small is beautiful

A Study of Economics as if People Mattered

Prevedel Tone Arko

Majhno je lepo Prvi del Moderni svet

I. Vprašanje produkcije

Ena najbolj usodnih napak naše dobe je prepričanje, da je vprašanje produkcije rešeno. Ne samo, da ljudje odmaknjeni od produkcije in torej brez strokovnega obvladanja dejstev, to trdno verjamejo - isto verjamejo skoraj vsi strokovnjaki, voditelji industrije, gospodarski upravitelji v vladah po svetu, akademski in ne-posebno-akademski ekonomisti, da o gospodarskih žurnalistih sploh ne govorimo. V mnogih vprašanjih se ne strinjajo, toda vsi soglasajo, da je vprašanje produkcije rešeno; da je clovestvo vendar

doraslo. Z ozirom na bogate države pravijo, da je sedaj najvažnejša naloga "vzgoja za prosti čas", z ozirom na revne pa "prenos tehnologije".

Ker pa stvari ne tečejo tako gladko kot bi morale, je temu kriva človeška zlobnost. Zgraditi moramo zato tako popoln politični sistem, da človeška zlobnost izgine in se vsi lepo vedejo, ne glede na količino zlobnosti v njem ali njej. Dejansko prevladuje prepričanje, da je vsak ob rojstvu nepokvarjen; če pa posameznik postane zločinec ali izkoriščevalec, je to pomanjkljivost "sistema". Brez dvoma je v mnogih ozirih "sistem" slab in zakaj se lahko še vedno obdrži kljub svoji slabosti, je prav to napačno mišljenje, da smo "vprašanje produkcije" rešili. Ker pa ta zmotna prevladuje pri vseh današnjih sistemih, nimamo veliko izbire med njimi.

Nastajanje te zmote, ki je tako nezašlisana in tako trdno ukoreninjena, je tesno povezano s filozofskimi, da ne rečem z verskimi, spremembami v človeškem zadržanju do narave v preteklih treh ali štirih stoletjih. Morda bi moral reči: v zadržanju do narave zapadnega človeštva. Ker je pa trenutno ves svet v procesu uvajanja zapadne civilizacije, je verjetno bolj splošna trditev upravičena. Moderno človeštvo pa sebe ne smatra kot del narave, pač pa kot nekakšno izvennaravno silo, kateri je namenjeno slednjo dominirati in jo osvojiti. Človek celo govori o borbi z naravo. Pozablja pa, da če bi borbo izvojeval, bi se zna-

IN VENDAR

- NEKOČ BO!

Jih bo prižgal tvoj sin,
ali tvojega vnuka vnuk,
toda nekoč - bo.

Svečka ob svečki.

Zlate jase sredi kočevskih gozdov,
svetli vbojlijaji

obrobjenih kraških jam,
bele trepetajoče groze

dolenjskih dobav -

nekoč bodo zagorele svečke,

sredi noči bo svetel dan

od Triglava do Kolpe,

od Trsta gor do Šentilja.

Ne za njih duše, ki so, kjer so,
ne za njih telesa, ki jih ni,

kjer so bila,
(iz korenin so znova vzkli v svet,
kot rože enooke zrejo v nas,
kot veje stezajo roke do nas),
ne... svečke, v zvest spomin
na vsa ta dolga temna leta,
ko so bili nam luč.

ZORKO SIMČIČ

šel med premaganci. Še do nedavnega mu je v borbi šlo dozdevno dovolj dobro, da mu je dajalo videz brezmejnih moči, toda ne dovolj dobro, da bi bila možnost popolne zmage že na vidiku. Slednja je sedaj na vidiku in mnogi ljudje, čeprav le manjšina, prihajajo do spoznanja, kaj to pomeni za nadaljni obstoj človeštva.

Videz brezmejnih moči, ki ga gojijo presenetljivi znanstveni in tehnološki dosežki, ustvarja istočasni videz, da je vprašanje produkcije rešeno. Slednji videz temelji na pomanjkanju razlikovanja med dohodkom in kapitalom, kjer je razlikovanje najvažnejše. Sleherni gospodarstvenik pozna razliko in jo vestno ter s precejšnjo prefinjenostjo uporablja v vseh ekonomskih zadevah - razen kjer je najvažnejše: namreč pri nenadomestljivem kapitalu, katerega človek ni ustvaril, temveč preprosto odkril, in brez katerega ne more storiti ničesar.

Gospodarstvenik bi ne smatral, da je podjetje rešilo svoja vprašanja produkcije in doseglo solventnost, če bi videl, da naglo trosi svoj kapital. Kako moremo potem prezreti to dejstvo z ozirom na isto izredno veliko podjetje, na ekonomijo Vesoljke Ladje Zemlje, posebno pa na ekonomijo njenih bogatih potnikov?

REVOLUCIJA NA HRVAŠKEM: Pričevanje očitca. (NH 19/87). O Božiču 1944 so partizani po groznem mučenju ubili prve žrtve. Sledilo je streljanje in metanje v jame nič manj kot 2500 ljudi in še dodatno 400 nemških in italijanskih vojakov. Drniš je ogromna grobnica. Vse do zasedbe po partizanih med celo vojno je bilo vsega 7 žrtev. Druga priča: (NH 20/87). V maju 1945 v Novi Gradiški, kmetija Černik:

partizani so privlekli 75 hrvaških vojakov, večinoma ustašev. Popolnoma gole so privezali na stebila. Po strašnem mučenju so vsem odrezali ... in jim z njimi zamašili usta. To se je dogajalo tudi drugod, zato se sklepa, da je ta grozota bila odločena na višji ravni. Za smrt 23 nemških vojakov so Nemci ustrelili 2300 ljudi posebno mladine v Kragujevacu (ne 7000!). Nemški general, ki se je po vojni zagovarjal za ta zločin je v olajševalno okoliščino omenil: "Ako bi Hitlerju javili, da ste našim vojakom zamašili usta z odrezanimi ... bi Hitler odredil še neprimerno večje represalije!" Hrvaški očitavec še pravi, da pri vsej krutosti niti Nemec, niti Sovjeti niso padli tako globoko.

UKINJENA PODPORA: V italijanskem državnem proračunu je za triletno obdobje 1985/88 bila tudi določena vsota 35 milijard (40 mil. kan. dol.) za potrebe slovenske manjšine v Italiji.

V omenjeni vsoti je bila vključena vsota 2.4 milijarde lir za Italijane živeče v SFRJ. Ker ima italijanski državni proračun na leto 110 milijard kan. dol. deficita so uvedli drastično varčevanje. Pri

tem so podporo za Slovence črtali v celoti, postavko za Italijane v SFRJ pa so obdržali v celoti in jo prenesli v kompetenco zunanjega ministrstva. Ako bo ostalo pri gornjem, bo to strašni udarec za naše Primorce pod Italijo.

...Neizgledi in tožbe... iz domovine...

...Tu se stvari še naprej slabšajo in slabšajo... "Tukaj je trenutno taka situacija, da niti knjižnice nimajo sredstev za nabavo slovenskih knjig, kar se ni zgodilo do sedaj še nikdar..."

...Duševne depresije se širijo med mladino in starejšimi. Ta teden smo pokopali našo kolegico, sijajnega poklicnega človeka, velika humanistka, ki je pomagala in znala potolažiti mnoge. Ona pa zase ni našla rešnje poti in naredila samomor. Zelo, zelo žalostno. Mnogi jo bomo zelo pogrešali..."

...gospodarske analize nič ne pomagajo, inflacija se nadaljuje, vse se draži in cene so nesorazmerno visoke, popolna gospodarska polomija z dolgovi tujim finančnim ustanovam, ki jih bodo morali plačevati še bodoči rodovi..."

CRITIKI SISTEMA V JUGOSLOVANSKI REVIJI "GLASNOSTI", AMPAK DEMOKRACIJO

Ugledni katoliški dnevnik Die Furche, ki izhaja na Dunaju, prinaša v 33. številki 14. avgusta 1987 na 5. strani prispevek Rolanda Hofwilla "Ein Blasorchester von sturer Greisen" (Pihalni orkester trmastih starcev). Hofwiler omenja v posebnem okencu tudi Blažičev članek v Novi reviji in izrazi mnenje, da ne predstavlja članek samo "zasebno mnenje prenapetega ljubljanskega družboslovca", ker je splošno znano, da "podpira Novo revijo liberalni del slovenskega partijskega vodstva".

Avtor omenja ljudskega pevca Djordja Balaševiča, ki je prva leta pel, kako so sam in mladina ponosni, "da teče po njihovih žilah partizanska kri", ki pa poje sedaj, da se obnaša komunistična vlada kot "pihalni orkester trmastih starcev," v katerem "nihče ne poslušá drugega in vsak svira svojo melodijo". Njegove pesmi kažejo globoko spremembo: Nekdaj so se bali, da bodo imeli preveč članov partije in da se bodo v njo pritihotapili koristolovci, danes pa ljudje izstopajo iz stranke kar trumoma. Pravniki Tihomir Živkovič ni samo izstopil iz stranke, marveč jo tudi toži, da mu mora povrniti članarino za vsa leta članstva, ker stranka ni izpolnila svojega programa (zagotovitev družbenega napredka), ampak je privedla deželo v gospodarsko katastrofo.

"Kar je nekoc napolnjevalo večino Jugoslovanov s ponosom, t.zv. "delavsko samoupravljanje", se je medtem izkazalo kot popolnoma bankrotiran sistem." Kljub temu, da so dobili delavci med 1965 in 1978 pravico do soodločanja in so postala podjetja manj odvisna od centralne vlade, kljub temu, da je že nekaj časa dopustno imeti več kandidatov pri volitvah, kljub temu, da je dovoljen natis in prodaja v drugih komunističnih državah prepovedanih knjig, se ni nič spremenilo. Čeprav je bilo nekaj čistk na nižjih mestih, ni nihče izgubil svojega položaja na vrhu.

Glede Gorbačeva in njegovih reform so menja deljena. Stranka se izogiba vsake omembe, čeprav piše o razvoju v ostalih komunističnih državah. Oporečnik Pavluško Imsirovič pa je izjavil, da Jugoslavija ne potrebuje Grobačeva, marveč demokracijo. Kar se dogaja v Sloveniji, ne pomeni glasnosti, marveč praško pomlad. (Avtor se sprašuje: ali bodo tudi to pomlad pomandrali s pancernji?)

Razlike med severom in jugom postajajo vse bolj očitne. Južne republike se hočejo zavarovati pred "slovenskimi bacili", Slovenija pa se upira varuštvo centralne vlade. Slovenski poslanci bojkotirajo beograjske sklepe že iz načela. V zadnjih dveh mesecih so že trikrat zahtevali Mikuličev odstop. Ta bi bil baje pripravljen odstopiti, če bi našli koga, ki je bolj sposoben kot on. Hofwiler pa je mnenja (in pravi, da so si v tem vsi edini), da ni na vidiku niti kakega Grobačeva ali Dubčka in niti ne Kadarja.

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

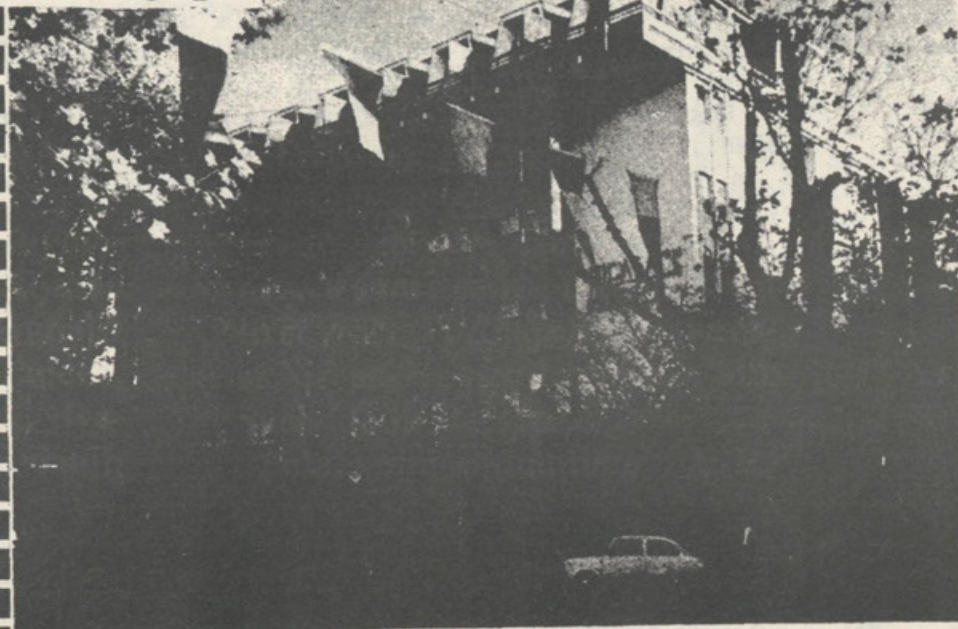
Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvopostelna soba \$39.00. Cen-

jenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaše čimpriljetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

VAŠ HOTEL!!!

PALACE
Hotel

PH-PALACE HOTEL, Corso Italiana 63

34 170 GORIZIA-GORICA, Italy: Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

rance - tucar, RESNICNOST IN UTVARA. Maribor: Založba Obzorja, 1986, 286 strani.

(Nadaljevanje)

Svoboda združevanja

Človek more zadovoljevati svoje potrebe samo v sodelovanju z drugimi. Kolikor bolj napreduje družba, toliko bolj je poedinec navezan na sodelovanje z drugimi. "Iz tega sledi, da pomeni vsako onemogočanje človekovega sodelovanja z njegovim družbenim okoljem napad na njegovo osebno celovitost, napad na njegove pogoje bivanja." (127)

Družbena struktura obstoja za zadovoljevanje potreb. Vsaka struktura pa ustvarja neke vrste neenakosti ter omejitve osebne svobode. "Enakopravnost in enakost (...) nista utemeljeni niti v dosedanjem družbenem razvoju, niti v človekovi naravi, niti nista nikjer uresničeni v sodobnem svetu" (128). Meščanska revolucija je ustvarila enakopravnost pred zakonom, ne pa enakosti. Socializem pa izhaja iz stališča, da je treba ustvariti za vse ljudi tudi dejanske in ne samo pravne možnosti (v resnici gre tudi tukaj za zgolj formalno enakost).

"Posledica zahteve po izenačevanju v možnostih, ki bi bila tako korenita, da bi terjala popolno in sprotno izenačevanje, bi bila popolno zanikanje prizadevnosti posameznika in v bistvu v nasprotju z njemu priznana pravico do samouveljavljanja in razvijanja svojih sposobnosti". (131)

Neenakost izvira iz osebnih lastnosti (prizadevnost) in iz objektivnih okoliščin in je prirodno stanje. Za družbeni razvoj je lahko koristna ali škodljiva. "Funkcionalna je takrat, kadar vzpodbuja k čim večjemu prizadevanju čim večjega števila ljudi za pomik navzgor na družbeni lestevici. Nalog organizirane družbe je zato usmerjati neenakost tako, da bo funkcionalna za družbeni razvoj. Preprečevati tisto neenakost, ki ni funkcionalna." (132-133) Popolno izenačevanje "pomeni izravnavanje družbe na ravni tistih, ki imajo najmanjše možnosti". (133)

Nacionalizacija sredstev proizvodnje, ki je bila od začetka eden glavnih ciljev jugoslovanskega socializma, prihaja v vse večje protislovje z novo tehnologijo, ki zahteva za uspešnost večji obseg kot ga zakoni dovoljujejo (omejitve izmetij na 10 ha kot tudi omejitve v obrtništvu in gostinstvu). Lastnina v pravnem pomenu danes nima veliko opraviti z izkoriščanjem. Važno je, kdo odloča v podjetju o tem, kaj morajo drugi delati. "Odprava slehernega 'izkoriščanja' bi v takih pogojih terjala predvsem svobodo posameznika, da se vključi v proizvodni proces ali pa sploh ne; v manjši meri pa vsaj to, da bi delal, kar bi hotel in ob pogojih, ki bi jih sam postavljali". (135) Ker takih razmer ni, je vprašanje, kdo in na kak način prehaja iz ene skupine v drugo. Na drugi strani pa predstavlja nova tehnologija, ki omogoča večjo učinkovitost majhnih podjetij brez izkoriščanja v smislu podrejanja podjetniški eliti, več svobode za več ljudi - toda po vse drugačni poti kot jo zagovarja socializem z nacionalizacijo.

Samoupravljanje na proizvodnem področju ima velik psihološki učinek, ker vzbuja občutek pomembnosti, enakopravnosti, ustvarja večje zadovoljstvo in povečuje pripravljenost za sodelovanje. Olajšuje tudi breme podrejenosti in pomaga eliti, da zakrije svojo vlogo nadrejenosti. Samoupravljanje je privlačno zlasti za delavce najnižjega statusa, dokler jim omogoča "znosne delovne pogoje, t.j. sorazmerno nizko delovno storilnost in ohlapnost v pogledu delovne discipline". (137) "Zato je za to obliko 'samoupravljanja' značilna izrazito groba oblika potrošništva in porabniške usmerjenosti, na drugi strani pa sorazmerno neodgovorno upravljanje" (138). Predstavlja samo pasivno, ne pa aktivno istovetenje. Osebe, ki bi morale igrati vodilno vlogo v podjetjih, večina intelektualnih poklicev, strokovni kader v gospodarskih organizacijah, organizacijah javnih služb in v javni upravi kot tudi visoko kvalificirano delavstvo so potisnje-

ni na rob. "Z gospodarsko organizacijo se resnično istoveti tista elita, ki gospodarske in druge organizacije dejansko upravlja. To je v prvi vrsti politična elita. Z manipulacijo t.i. neposrednih proizvajalcev in izločitvijo drugih 'manj neposrednih' proizvajalcev iz upravljanja naj bi zagotovila in trajno ohranila svoj vodstveni položaj. Tako stanje pa jo objektivno prisiljuje, da se v pretežni meri posveča problemom družbene moči, s tem povezano pa tudi izigravanju različnih udeležencev v organizaciji, ki jim jih je ona odredila." (139)

Resnični problemi zato niso na podjetniški, marveč na družbeni ravni in zahtevajo tudi mednarodno sodelovanje. Gospodarjenje je ujeto v začarani krog potrošništva - kljub nekaterim njegovimi negativnim prvinam ne moremo brez njega obstajati, ker temelji na njem sedanji način proizvodnje. Pri tem nastajajo vedno večji ekološki problemi: izčrpavanje naravnih bogastev, onesnaženje okolja itd. Teh problemov se pa samoupravljanje sploh ne dotika, ampak jih v veliki meri še zaostruje. "Samoupravljanje na podjetniški ravni, slečeno vsega leporečja, ki se nanj navezuje, je le sredstvo, ki naj vzdrži oblast družbene elite v razmerah vse večjega osveščanja, ko se ljudje vse bolj upirajo sodobnemu suženjstvu." (145) "Samoupravljanje na podjetniški ravni na ta način ne prinaša niti družbene enakosti niti ne odpravlja izkoriščanja." (146)

Dalje prihodnjic

THE TORONTO STAR, WEDNESDAY, NOVEMBER 25, 1987

Vladimir Mauko, 66 helped to organize ethnic press groups

By Joe Serge Toronto Star

A funeral is to be held today for Vladimir Bogdan Mauko, who was instrumental in bringing into one fold Ontario's diverse ethnic publications.

At the time of his death, Mr. Mauko was president of the Ontario Multilingual Press Association and vice-president of the Canadian Multilingual Press Federation.

Mr. Mauko died Sunday at Central Hospital after suffering a heart attack. He was 66.

"He devoted his life to promoting understanding among the various ethnic and religious communities in Canada," said Tom Saras, acting president of the Ontario association.

Mr. Mauko's commitment to the ethnic media reflected his "great appreciation" for the lifestyle and freedoms he found in Canada, Saras said.

Federation president

Born in Slovenia, a constituent republic of Yugoslavia, Mr. Mauko came to Canada in 1948. He was a restaurateur and later an Ontario civil servant.

In the early 1950s, he organized the Slovenian National Federation of Canada and was its president from 1967 through 1977.

For 27 years Mr. Mauko was the unpaid publisher of Slovenska Država, a publication of the Slovenian umbrella organization.

He helped found the Slovenian Credit Union, the former Ethnic Press Association of Ontario and a group for Slovenian academics, through which he helped publish

New York, USA: V New Yorku je nenadoma umrl priznani arhitekt, g. Simon Kregar. Pokojni Tika je bil neutrudljiv kulturni delavec v slovenski skupnosti. Pokopan je bil 23. novembra 1987. Vec o njem in njegovem delovanju prihodnjic.

Obituaries

three books on Slovenia.

A past-president of the Canadian Multilingual Press Federation, Mr. Mauko was also a former chairman of the Ontario Intergroup Committee on Aging and a member of the advisory board of the Canadian Folk Arts Council.

The funeral Mass is to be held at Our Lady Help of Christians Church, 611 Manning Ave., at 10 a.m., followed by burial at Holy Cross Cemetery.

Njegov pogreb izpred cerkve Marije Pomagaj na Manningu je ob 8h zvečer prenašala tudi televizija na kan.47

Uredniku pišejo...

...Ne vem, komu bi izrazil sožalje ob smrti našega prijatelja in več desetletnega urednika SD, ki mu je bil list vse. Zanj je žrtvoval ne samo veliko svojega denarja ampak tudi se svoje življenjske moči. List je njegov življenjski spomenik. Ohranimo ga!

Namesto cvetja na grob pošiljam (kot neimenovani) skromen dar list. Prosim, sporoči moje sožalje Vladotovemu sinu in vsem pri uredništvu in upravi lista.

S. S.

Pismo iz Slovenije.

Glede bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, o katerem se pri nas zadnje čase toliko piše in govori, kot še nikoli prej - saj še nikoli nismo tako močno občutili posledic pritoka južnih bratov - bi rekel tole: ne podcenjujem nobenega človeka, vendar pa ugotavljam vedno pogosteje, da vsi ne spadamo v isto vprego. Razlike so prevelike za bratsko

Uredniku pišejo...

SLOVENSKA DRŽAVNOST

Če bi šel razvoj doma tako naprej, bi morda mogli Slovenci v 5 do 10 letih končno doseči državno neodvisnost. Bojim pa se, da bo nova ustava in verjetno tudi vojska ta upa polni razvoj zopet zavrla in bo treba čez čas spet začeti z vsem na novo...

Čeprav se bo vedno našlo nekaj režimskih komolčarjev, bo režim gotovo izgubil vsako oslombo, ko bo generacija nekdanjih „borcev“ končno izginila na pokopališče.

Je pa seveda popolnoma nestvarno misliti, da se bodo zadeve odločile v Ljubljani ali Beogradu. Slovenska državna samostojnost bo dosežena le takrat, kadar se bodo mogli Američani in Sovjeti zediniti o delitvi interesnih sfer na ozemlju sedanje Jugoslavije. Taka delitev bo za Slovence seveda vedno ugodna. Ključ leži pa na Hrvaškem. Če se bodo Hrvatje jasno, dokončno in brez razpravljanja izrecno odpovedali vsakim zahtevam v Bosni, se bodo verjetno mogli priključiti Zahodu. Če pa tega ne bodo storili, do delitve Jugoslavije ne bo prišlo, ali pa — manj verjetno — jih bodo potisnili v sovjetsko sfero. Ozemeljsko politična vrednost same Slovenije, s Hrvaško v ruski sferi, je za Zahod premalo pomembna, da bi se mu bilo zaradi tega vredno pogajati s Sovjeti, čeprav bi ti morda pristali na tako, zanje izredno ugodno rešitev.

Če človek premisli, da Balkan Slovenijo že skoraj 70 let nezaslišano izčrpava in ovira v razvoju, da je pa kljub temu še vedno nekako na gospodarski ravni srednje Evrope, si lahko misli, kakšen red in blaginja bi tam nastala že takoj po prvih letih državne neodvisnosti, seveda pod pogojem, da bi bil zunanji mednarodni položaj pogodbeno urejen in da ne bi prišlo do notranjih, strankarskih zapletitjav.

Velika slovenska napaka je, da imajo Slovenci sebe za premajhne. To kljub temu, da je vsaj 60 neodvisnih članic Združenih narodov po številu prebivalstva (kaj šele po stopnji industrijske razvitosti!) enakih ali celo neprimerno manjših od Slovenije. Poleg tega je Slovenija narodnostno enotna in ima tisočletno zgodovinsko in popolno gospodarsko tradicijo. Po mojem je tistih 10% Južnjakov v Sloveniji nepomembnih, brž ko bi postala Slovenija samostojna.

Če bi se mogel naravni razvoj nemoteno nadaljevati v sedanji smeri in bi Slovenija dosegla samostojnost pred koncem tega tisočletja, bi dosegla država v teku življenja prve generacije raven kakšnega sedanjega Luksemburga (če se bi vojaško vezala na Zahod) ali Švice (če bi razglasila vojaško nevtralnost).

Lep pozdrav!

N. N., Francija
Naša luč št. 6, 1987

simfonijo ali pa še ura zgodovine po zadnji ledeni dobi ni tako daleč, da bi nas zrla v eno nacijo in da ne bi bilo več razlik. Najbolj me prizadeva nedelo, nezakonitost, porast kriminala, laž in prevare, "snadži se"...

Kam to pelje - vprašuješ? Nikamor drugam kot v nered in revščino. Štedimo pri vzgoji in izobraževanju - kar lahko edino DOLGOROČNO spremeni okolje in ljudi, da bi nam šlo bolje. Moja vizija ne sega tako daleč in tudi upi ne, da bi se to lahko kmalu uresničilo. Edino upanje je mladi rod, ki je neobremenjen, ker kritično loči zrno od plev, resnico od obljub in utvar, besedo od dejanja.

Preveč dolgo se zadržujemo pri Veliki Kladuši. Nikogar noče biti prav sram za kriminalno krajo, vse bi radi socializirali in še naprej in v nedogled pobirali bero za nerazvite. Vsi naj delajo trdo in pošteno. Kdor ne dela, naj ne je!

Uredniku pišejo:

Spoštovani g. urednik!

Pred kratkim sem obiskal Slovenijo, radi družinskih razmer. Res, čas je bil zelo kratek, toda v tem času sem marsikaj videl, ki ni slovenskega duha. Izmed petih družin katere sem obiskal, so bili trije možje ne-Slovinci, prišli iz južnih republik.

Na zelo malem prostoru kot je Šmartno ob Paki v Savinjski dolini je približno okrog dvesto ljudi. V tem majhnem kraju sem po naključju spoznal Hrvata, Bosanca in enega penzionista, vojaškega majorja, Srba, kako si lepo gradijo mogočne hiše v tem čisto slovenskem kraju.

Pri belem dnevu sem v Mariboru, v središču mesta, iskal ulico. Ustavim se na vogalu, kjer je stala gruča mladine. Mislil sem pač, da bo vedela za ulico. Povprašam jih in oni mi odgovore v "južnjaščini": "Šta očes?" Glasno sem odgovoril, da to niso Slovenci in se odpeljal. Za seboj sem slišal njihove kletve: "Majko mu j..."

V hotelu Slon v Ljubljani me je doletela ista usoda. Južnjaki vsepovsod: pred in za pultom. Slovencev nikjer!

V Celju, na glavni pošti, v telefonskih kabinah je vse popisano s številkami iz drugih republik in imeni s končnicami na -ić. Kamorkoli greš po Sloveniji, vidiš polno južnjakov. Srbi so kupili staro nemško cerkev v središču mesta Celja, izmed Aškerčeve in Gaberške ulice. Na zunanjih cerkvenih stenah je bilo več napisov v nemščini. Te so potrgali in namestili s svojimi. Središče mesta Celje je moj rojstni kraj, zato dobro vem, kako je bilo v časih predno so se ti južnjaki raztepli po vsej Sloveniji.

Na celjskem glavnem pokopališču, kjer sem obiskal grob mojih staršev, sem videl dva možaka, kako sta izkopavala grobove, ki niso bili v območju pokopališča, pač pa nekoliko stran in ne zaznamovani kot grobovi. Kostil sta dajala v plastične vreče. Mislil sem takoj, da ni tukaj nekaj v redu. Vzel sem aparat, da bi slikal ta ne navadni prizor. Takoj pride eden možakov in mi reče, da je strogo prepovedano slikati in da naj aparat spravim. Moj brat je bil poleg in poznal enega izmed delavcev, je dejal: "Slikati ne smeš zaradi tega, ker so tukaj pobijali Nemce in domobrance".

Vse obmejne carinarnice so prepravljene z južnjaki. Kako presenečenje: horda južnjakov, ki so se obnašali kot Tatari, so me spremljali na obisk v domovino.

Za zaključek samo še to: Pri mnogih slovenskih družinah imajo za zete ne-Slovence, južnjake. Ti južnjaki uničujejo slovenski življenjski in bodo v kratkem času popolnoma spremenili obličje slovenske zemlje in hkrati oslabili slovensko narodno rast. Ti prišli so hujši od Nemcev. Kar ti posedejo, ne dobiš več nazaj.

Smrt komunizmu, svobodo slovenskemu narodu!

Lepo pozdravljeni! V. V.

HELINSKA SKUPINA V

SFRJ.- V Helsinkiju so se države obvezale spoštovati človeške pravice.

V posameznih državah so se potem osnovali prostovoljne grupe ljudi izven državnega aparata, ki pazijo na take kršitve in seveda opozorijo o tem prizadeto državo, mednarodne organizacije in po potrebi konferenco podpisnikov Helsinske listine, ki zaseda vsake dve leti. Obstoje, članstvo in delo v taki skupini je seveda nevarno početje v diktaturah vzhodnega bloka. V SFRJ se je šele sedaj pojavila taka organizacija, ki šteje svoje člane med Hrvati, Srbi in Slovenci. Od Slovencev so v tej organizaciji: Jaša Zlobec, Bojana Leskovar, Alenka Puhar, Tomaž Mastnak, Gorazd Suhadolnik, odvetniki Drago Demšar in Stanislav Klep. Diaspora ni nikdar bila naprošena za sodelovanje na tem polju; povezava s politično emigracijo bi pregajanje mogla samo še pooprstiti.

ZAHVALA

Na poslednici ponovne srčne kapi nas je po težki boleznici dne 22. novembra v letu 66 starosti zapustil naš oče in brat

VLADIMIR MAUKO

Ob tej priliki želimo izraziti našo najglobljo zahvalo častitama gospodoma F.Sodji in I.Janu za obiske v bolnišnici in za podelitev poslednjih zakramentov; č.g. J.Caslu za molitve v pogrebem zavodu, č.g. Janu in Danilu Sedlarju za opravljene pogrebne obrede in njune tolažilne besede. Zahvala gospodom Blažu Potočniku, Stanetu Lamovšku in Juriju Erženu za petje in glasbo.

Iskrena zahvala številnim obiskovalcem v bolnišnici, kakor tudi vsem, ki so se od pokojnega poslovili v pogrebem zavodu, v cerkvi Marije Pomagaj in na pokopališču Holy Cross. Zahvala g. Ludviku Jamniku za poslovilne besede ob grobu.

Zahvala vsem, ki so poslali cvetje, darovali za sv. maše in v druge dobrodelne namene v njegov spomin, ali izrazili osebno sožalje.

Naj počiva v miru!

Zalujoči:

sinova Matjaž in Andrej,
sestra Santa z družino.

**With Reference
Canada, the answers
are as close
as your phone.**

Questions about Government of Canada Programs and Services.

Kličite:

Reference Canada helps Canadians find out what they need to know about the Government of Canada's programs and services. Your local Reference Canada branch will direct you to the appropriate government office that can best answer your questions. All inquiries can be answered in English and French, from 8:30 a.m. to 4:30 p.m., Monday to Friday.

• In Saskatchewan call:
Regina (306) 780-6683
Toll-free 1-800-667-7160

• In British Columbia call:
Vancouver (604) 666-5555
Toll-free 1-800-663-1381
Zenith 08918 (Atlin)

• In Alberta call:
Calgary (403) 292-4998
Edmonton (403) 420-2021
Toll-free 1-800-232-9481

• In Manitoba call:
CITIZENS INQUIRY SERVICE
Winnipeg (204) 945-3744
Toll-free 1-800-282-8060

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

Kličite:

• In Ontario call:
Ottawa (613) 995-7151
North Bay (705) 476-4910
Toronto (416) 973-1993

Toll-free

Ottawa/Hull region 1-800-267-0340

Area Codes

705, 807 1-800-461-1664

All other Ontario

residents 1-800-387-0700

• In Quebec call:

COMMUNICATION-QUEBEC
For local calls consult your telephone directory, blue pages section, under Communication-Quebec.

For a toll-free long distance call dial "O" and ask for Zenith Communication-Quebec

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

• In Prince Edward Island call:

ISLAND INQUIRIES
Charlottetown (902) 368-5050
Toll-free 1-368-5050

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

• In New Brunswick call:

NEW BRUNSWICK
INFORMATION SERVICE
Fredericton (506) 453-2525
Toll-free 1-800-442-4400

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

• In Newfoundland call:

St. John's (709) 772-4365
Toll-free 1-800-563-2432

• In Nova Scotia call:

Halifax (902) 426-8092
Toll-free 1-426-8092

• In Yukon Territory call:

YUKON INQUIRY CENTRE
Whitehorse (403) 667-5811
Toll-free 1-667-5955

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

**IF YOU DRINK,
DON'T DRIVE.**

Department of
Supply & Services.

Ministère des
Approvisionnement et Services.

Canada